

Lessuggesties

Basisonderwijs gr. 5-6

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Groep 5/6	4
Wandel-wissel uit	5
Ideogram	6
Stripverhaal	7
Poster anti-schelden	8
Bijlage 1	9
Bijlage 2	10

Inleiding

In dit boekje vindt u enkele lessuggesties die aansluiten bij de gastlessen van KlasseTaal. Voor elke clustergroep (1/2, 3/4, 5/6, 7/8) zijn er vier activiteiten ontworpen die gebruikt kunnen worden voor de gastles of na de gastles. Op deze manier krijgen de gastlessen meer inhoud en is het niet één losstaande les.

We hebben als eerste activiteit een praat-activiteit ontworpen. Het is aan te raden om deze activiteit voorafgaand aan de gastles te geven, zodat de kinderen al hebben nagedacht over het onderwerp van de gastles.

De activiteiten zijn zeer algemeen uitgewerkt. De leerkracht is vrij om er een eigen draai aan te geven.

Bij de meeste activiteiten is er een bijlage toegevoegd. In die bijlagen vindt u voorbeelden van werkbladen of afbeeldingen die u kunt gebruiken bij de activiteiten.

Deze bijlagen dienen als bron van inspiratie. U kunt ze naar eigen wens aanvullen of veranderen.

Het is niet perse noodzakelijk om alle vier de activiteiten te doen. Ons advies is om in ieder geval twee van de vier activiteiten aan te bieden. Als voorloper op de gastles kunt u de praataktiviteit aanbieden en als afsluiting van de gastles kunt u één van de verwerkingsactiviteiten aanbieden. Op deze manier ontstaat er een lessencyclus van drie lessen.

Groep 5/6

Onderstaande lessuggesties zijn speciaal ontwikkeld voor de groepen 5 en 6. Ze worden op deze pagina alvast kort toegelicht. Op de pagina's die volgen worden de suggesties breder uitgewerkt. Het is de bedoeling dat de lessen door de eigen leerkracht worden aangepast aan het niveau van de kinderen. Op deze manier zal het hoogste leerrendement behaald worden.

Wandel-wissel uit

De leerkracht projecteert één of meerdere stellingen op het bord over het onderwerp schelden. De kinderen wandelen kriskras door elkaar. Op een bepaald moment staan ze stil en gaan ze met een klein groepje in gesprek over de stelling.

Ideogram

Klassikaal worden er woorden bedacht rondom het onderwerp schelden. De leerkracht schrijft ze in de vorm van een woordweb op het bord. Vervolgens kiezen de kinderen enkele woorden uit, die ze creatief gaan vormgeven.

Stripverhaal

De kinderen tekenen in de vorm van een stripverhaal een situatie waarin gepest/gescholden worden. De situatie moet positief eindigen; naar eigen invulling van de kinderen.

Poster anti-schelden

Samen met de kinderen spreekt de leerkracht kort over het onderwerp schelden. De kinderen maken vervolgens in groepjes een poster over het onderwerp schelden; respect. In de posters worden enkele elementen verwerkt uit de gastles.

Wandel-wissel uit

‘Aan het eind van de activiteit kunnen de kinderen hun mening over het onderwerp schelden onder woorden brengen.’

Bij deze activiteit gaan de kinderen in discussie over het onderwerp schelden.

De kinderen gaan kriskras door de klas heen lopen. De leerkracht roept op een bepaald moment ‘stop’. De kinderen gaan in gesprek met enkele kinderen die het dichtst bij hen staan. De kinderen die niemand hebben steken hun hand in de lucht, zodat ze elkaar op kunnen zoeken.

De leerkracht projecteert een stelling over schelden op het bord. De kinderen gaan over die stelling in discussie met elkaar. De leerkracht kan ervoor kiezen om bepaalde stellingen dubbel te doen, zodat de kinderen de meningen van meerdere kinderen kunnen horen.

Na een korte discussie gaan de kinderen weer kriskras door elkaar heen lopen. Op een bepaalde moment roept de leerkracht weer ‘stop’, zodat de kinderen opnieuw in discussie kunnen gaan met andere medeleerlingen.

Onderstaande stellingen kan de leerkracht eventueel projecteren op het bord. De stellingen dienen aangepast te worden aan het niveau van de kinderen.

- ✓ Schelden hoort erbij; het is normaal.
- ✓ Als je scheldt doe je andere mensen verdriet.
- ✓ Je bent stoer als je scheldt.
- ✓ Schelden gaat vanzelf; onbewust.
- ✓ Scheldwoorden zijn nooit positief

Ideogram

‘Aan het eind van de les kunnen de kinderen een ideogram rondom het thema maken.’

Een ideogram is een grafische weergave van een woord. In Bijlage 1 vindt u voorbeelden van een ideogram. Deze voorbeelden kunt u gebruiken ter introductie op de activiteit.

De leerkracht bedenkt samen met de kinderen woorden rondom het onderwerp schelden. Hij/zij schrijft deze woorden in een woordweb op het bord (het is niet de bedoeling dat er scheldwoorden genoemd worden). De leerkracht bespreekt met de kinderen waarom de woorden die de kinderen noemen bij het onderwerp schelden horen.

Als de woordweb gemaakt is, kiezen de kinderen een aantal woorden uit. Deze woorden gaan de kinderen in de ideogram vorm uitschrijven. Dit kan eerst op een kladblaadje geoefend worden. Er moet duidelijk naar voren komen welke betekenis het woord heeft. Als de kinderen voldoende hebben geoefend mogen ze één woord uitkiezen. Dit woord schrijven ze heel groot op een (gekleurd) A4-papier. De kinderen mogen het blad versieren, maar de ideogram moet duidelijk zichtbaar blijven.

De ideogrammen van de kinderen kunnen op een mooie plek in de klas opgehangen worden; bijvoorbeeld aan het prikbord of op een bord in de gang.

Als de leerkracht merkt dat deze activiteit te makkelijk is voor de kinderen, kan de leerkracht de activiteit aanpassen door bijvoorbeeld de voorbeeld woorden weg te laten. Ook kan de leerkracht ervoor kiezen om moeilijkere woorden te gebruiken.

Stripverhaal

‘Aan het eind van de activiteit kunnen de kinderen een situatie uittekenen over het onderwerp schelden.’

De leerkracht toont een kort stripverhaal (bijv. uit de Donald Duck) op het bord. Samen met de kinderen leest hij het verhaaltje. Nadat ze de strip hebben gelezen gaan de kinderen de strip op een andere manier bekijken. Ze kijken niet meer naar de inhoud van het verhaal, maar meer naar het werk achter het verhaal. Samen gaan ze bekijken hoe een stripverhaal eigenlijk in elkaar zit, zodat ze weten welke stappen ze moeten volgen bij het ontwerpen van een eigen stripverhaal. Klassikaal worden er criteria bedacht waar het stripverhaal aan moet voldoen.

De leerkracht kan eventueel onderstaande eisen stellen aan het werk van de kinderen. Deze lijst kan men naar behoeven inkorten of uitbreiden.

- ✓ De strip heeft een titel/naam.
- ✓ De tekst moet overeenkomen met de tekening.
- ✓ De strip heeft te maken met het onderwerp schelden.
- ✓ Het verhaal moet chronologisch opgebouwd zijn.
- ✓ Er moeten minimaal twee personages in de strip voorkomen.
- ✓ Alle vakjes van het werkblad moeten gevuld zijn.

De leerkracht brainstormt samen met de kinderen over situaties die te maken hebben met het onderwerp schelden. Op deze manier krijgen alle kinderen input voor het stripverhaal.

In Bijlage 2 vindt u een opzet voor een stripverhaal. Deze opzet kunt u naar behoeven inkorten en uitbreiden.

Poster anti-schelden

'Aan het eind van de les kunnen de kinderen een duidelijke poster maken over het onderwerp anti-schelden.'

De leerkracht gaat het gesprek aan met de klas over het onderwerp schelden. De onderstaande vragen kunnen eventueel gebruikt worden:

- ✓ Wat betekent schelden voor jou?
- ✓ Is schelden positief of negatief?
- ✓ Wat is het effect van schelden?
- ✓ Op welke manier kun je schelden voorkomen?
- ✓ Wat kan je als school of als klas doen tegen schelden?

Het is de bedoeling dat de leerkracht zelf vragen bijvoegt of weglaat, naar de behoefte van de kinderen.

Na het gesprek gaan de kinderen zelf een poster maken rondom het onderwerp schelden/respect. De posters maken de kinderen in groepjes van vier. Op de poster moet duidelijk naar voren komen wat het onderwerp is en er moeten aspecten van de gastles te zien zijn. Ook moet de poster overzichtelijk zijn en van een afstand te lezen zijn. De kinderen mogen plaatjes zoeken op internet of uit een tijdschrift knippen. De kinderen mogen zelf tekenen en schrijven op de poster.

De posters kunnen door de school opgehangen worden. Zo kan iedereen zien dat de klas tegen schelden is.

De poster kan heel goed aangepast worden aan het niveau van de kinderen. Doordat de kinderen zelf aan het werk gaan rondom het onderwerp, is de differentiatie erg groot.

Bijlage 1

ANTENNE

BriL

Beard

BAL N

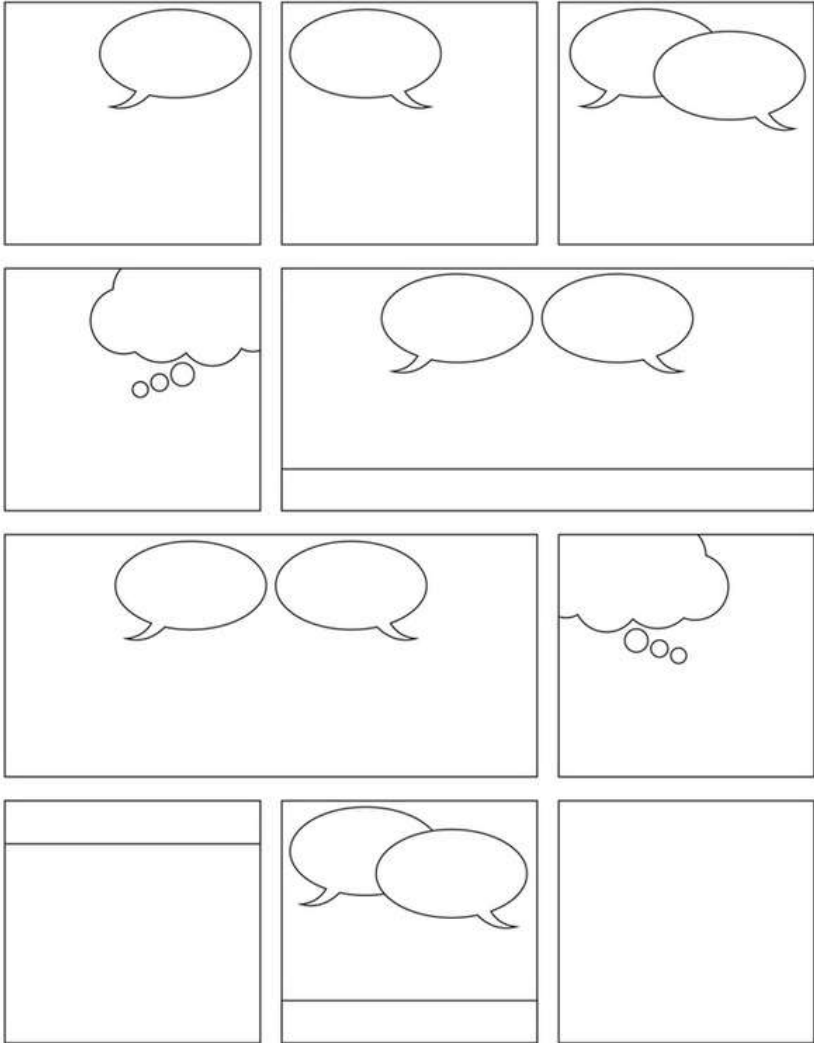
GEVALEN

o o r

GifANT

LSCAU
BLIKZEM

Bijlage 2

**Deze brochure is samengesteld door
Daniëlle van de Kraats & Mariska Houdijk
(PABO-studenten van de CHE te Ede)
in opdracht van KlasseTaal**

Augustus 2017